

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
mst@mst.dk

J.nr. MST-020-00103
att. Philip Grinder Pedersen

5. april 2019

Høring af udkast til vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervmæssig brug af pesticider i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Overordnet finder DANVA og Danske Vandværker det positivt, at kommunerne med denne vejledning får et praktisk redskab i forhold til arbejdet med at etablere den ønskede grundvandsbeskyttelse i BNBO-områderne, og at der bliver klarere regler for erstatning og kompensation til lodsejerne.

1. Kommentarer til indledning og generelle kommentarer

DANVA og Danske Vandværker mener, at det bør fremgå klart af vejledningen, at målet ikke er at nedbringe risikoen for forurening inden for BNBO, men helt at fjerne pesticidanvendelsen i denne. Dette er i tråd med ønsket i det politiske forlig og bør præciseres i vejledningens først afsnit. Med andre ord må vejledningens tekst ikke hindre målet om en fuldstændig beskyttelse af BNBO mod forurening.

Målsætningen om en fjernelse af risikoen vil også understrege, at udlægning af BNBO ikke løser alle nuværende og fremtidige problemer med beskyttelse af drikkevandsressourcen i Danmark. DANVA og Danske Vandværker så derfor meget gerne, at udlægning af BNBO blev tænkt sammen med andre nødvendige tiltag til beskyttelse af grund- og drikkevand, og at alle aktiviteterne blev finansieret gennem en statsligt etableret central "vandfond" - finansieret gennem afgiften på ledningsført vand.

Vejledningen bør være anvendelsesorienteret, så kommunerne står bedst muligt rustet til at løse de mange praktiske udfordringer, der er forbundet med opgaven. Her kunne det med fordel overvejes, om der kan tilføjes et flowdiagram eller lignende der nærmere beskriver processen og illustrerer ansvarsfordelingen mellem kommune, forsyning og lodsejere frem mod indgåelse af de nødvendige aftaler.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er vigtigt, at det sikres, at kommunerne har de nødvendige ressourcer og kompetencer til at løfte de mange komplekse opgaver. Det gælder også de steder, hvor fx de fornødne vandindvindingsstilladelser endnu ikke er givet, ligesom vandforsyningsplaner og indsatsplaner i flere kommuner er lang tid om at falde på plads.

2. Kommentarer til vurdering af beskyttelsesbehovet

Risikovurderinger

For at sikre hurtige fremskridt bør udgangspunktet være de i bekendtgørelsen udlagte BNBO. Der skal naturligvis være en vurdering af, hvilke BNBO det er nødvendigt at udlægge af hensyn til den fremtidige vandforsyning, men der er samtidig, hvis vejledningen følges slavisk, en fare for, at vigtig tid vil blive tabt på grundige risikovurderinger af de boringer, der med sikkerhed skal fortsætte som indvindingsboringer. I udgangspunkter er de i bekendtgørelsen udpegede BNBO allerede udtryk for en risikovurdering. Derfor bør den vurdering, der foretages, blot være et tjek af, om forudsætningerne for

udpegning og beregning af BNBO'erne holder, herunder også stillingtagen til den fremtidige indvindingsstruktur.

Ift. risikovurderingerne bør man i vejledningen medtage råstofindvindingsområder i nærheden af boringer som en mulig risikofaktor. Man bør endvidere overveje at forholde sig til, hvordan man sikrer en opdateret grundvandskortlægning, idet der er viden om, at denne flere steder er forældet.

Skelnen imellem forbudte og tilladte stoffer

Der bør ikke skelnes mellem fund af forbudte og tilladte pesticider i vurderingen af indvindingens sårbarhed. Der er eksempler på, at stoffer er fundet i grundvandet på trods af, at en risikovurdering har vist en lille sandsynlighed for nedsivning. De risikovurderinger, der foretages ved godkendelse af aktivstoffer, tager således ikke hensyn til de specielle forhold, der gør sig gældende i BNBOerne. Usikkerheden i den forbindelse bør komme grundvandet til gode og derfor anbefales, at der i vejledningen anvendes formuleringen fra den i udkastet (s. 11) omtalte afgørelse.

Brug af resultater fra godkendelsessystemet

Godkendelsessystemet skal sikre, at regelret anvendelse af pesticider ikke fører til, at grundvandsmagasiner forurenes over grænseværdien – ud fra en gennemsnitsbetragtning. Derimod tager systemet ikke højde for de specielle forhold, der er gældende omkring indvindingsboringer, hvorfor det ikke bør indgå i vurderingen af risikoen for forurening indenfor BNBO.

3. Kommentarer til gennemførelse af tiltag

Tæt samarbejde og klar ansvarsfordeling

I den politiske aftale fremhæves det, at der så vidt muligt skal indgås frivillige aftaler om gennemførelse af de nødvendige tiltag. Hvis et sådant ønske om frivillighed skal opfyldes, vil det helt fra starten være nødvendigt at etablere en tæt dialog imellem kommuner, lodsejere og vandværker om bl.a. valg af de bedste virkemidler til beskyttelsen. Det vil derfor være gavnligt, hvis der i vejledningen opstilles en oversigt over ansvarsfordelingen mellem kommuner og vandforsyninger – herunder hvem, der skal gøre hvad, og i hvilken rækkefølge. Dette vil være med til at skabe det nødvendige overblik over, hvem der forventes at tage de forskellige skridt i processen, frem til en aftale er underskrevet.

Vejledningen bør også adressere, hvordan man skal forholde sig i tilfælde, hvor der er verserende sager. Det kan være ansøgning om en ny eller fornyelse af en eksisterende indvindingstilladelse, hvor BNBO endnu ikke er udlagt. Det kan også med fordel beskrives, hvordan BNBO-beskyttelsen kan sam tænkes med indsatsplanlægningen og dens beskyttelsestiltag.

Med disse tilføjelser tror vi, at der vil være en bedre chance for, at alle tre parter vil være tilfredse med både resultat og proces.

Økonomi

Vi er bekendt med, at Københavns Universitet har til opgave at tage stilling til, hvordan en erstatningsberegning, der som forudsat giver fuld erstatning til lodsejerne skal udformes. Vi opfordrer til, at resultaterne bruges til at tilføje vejledning om, hvorledes der beregnes fuld kompensation. Vejledningen bør være udformet, så den kan bruges umiddelbart af parterne, når kompensationens størrelse skal aftales, ligesom der bør være vejledende skabeloner for de aftaler, der skal indgås og tinglyses på de enkelte ejendomme. Afsnittet bør udformes, så det klart formidler budskabet om, at der er et incitament for lodsejere, til at indgå frivillige aftaler frem for at vente til fase 2.

En særskilt problematik omhandler arealer, der er udlagt til økologi eller påtænkes udlagt til økologi. Det er i dag uklart, hvordan der kan ske kompensation ved bindende aftaler på disse arealer. Det er således uklart, hvordan det sikres – og hvordan der evt. kan kompenseres for – at arealer, der er under

økologisk drift, ikke efterfølgende kan omlægges til konventionel drift uden ny aftale om de nødvendige restriktioner. Dette bør afklares i vejledningen eller i en snarlig revision af relevant vejledningsmateriale om økologitilskud.

Forholdet til vandsektorloven

Det bør sikres, at vandsektorlovsselskabers økonomiske ramme udvides ved aktiviteter til sikring af BNBO, dvs. at uanset om det er frivillige aftaler eller påbud, der ligger til grund for en aktivitet, skal aktiviteten kunne medregnes som et miljømål, hvor udgifterne tillægges rammen., ligesom det bør være en ikke påvirkelig omkostning i de økonomiske rammer.

Skattemæssige forhold

Erstatning for ekspropriative indgreb og aftaler på ekspropriationslignende vilkår er ikke pålagt skat. Dette kræver dog, at der foreligger en ekspropriationsvilje hos kommunen. Denne problematik bør beskrives i aftalen, herunder at der som forudsætning for skattefritagelse skal foreligge en hensigtsserklæring fra kommunalbestyrelsen om at ville gennemføre det ekspropriative indgreb, hvis der ikke kan opnås enighed om indgåelse af en frivillig aftale.

Ved pålæggelse af omfattende restriktioner på et areal vil dette påvirke ejendomsværdien, men det kan være svært at få nedsat ejendomsvurderingen på arealet, hvilket bør beskrives.

Grundvandssamarbejder

For at sikre en ligelig fordeling af omkostningerne til beskyttelse af BNBO mellem samtlige vandforbrugere opfordrer vi til, at Miljø- og Fødevarerministeriet aktivt fremmer brugen af kommunale grundvandssamarbejder. Sådanne kommunale grundvandssamarbejder kan med fordel tænkes ind ved udarbejdelsen af vejledningen. Vi kvitterer i den sammenhæng for, at ministeriet har tilkendegivet at ville udarbejde en selvstændig vejledning om grundvandssamarbejder. Samtidig kan der i et forventet senere afsnit af vejledningen om finansiering med fordel henvises til det hensigtsmæssige i at etablere, eller anvende eksisterende, grundvandssamarbejder ved indgåelse af aftaler inden for BNBO. Der bør i vejledningen således skeles til det gode arbejde, der pågår rundt om i flere kommuner i et tæt samarbejde med vandværkerne.

I forbindelse med gennemførelse af indsatser igennem kommunale grundvandssamarbejder vil det være nødvendigt at fastlægge retningslinjer for, hvordan der tages hensyn til de allerede eksisterende indsatser for grundvandsbeskyttelse, som er blevet betalt af de enkelte vandværker.

Arrondering

BNBO-udpegningerne tager ikke højde for markstruktur hos lodsejere. Der bør i vejledningen gives anbefalinger til, hvordan der opnås en hensigtsmæssig arrondering i forbindelse med udlægning af BNBO, så markparceller, der kun vanskeligt kan dyrkes på fornuftig vis, undgås i videst mulig udstrækning.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
Direktør

Dansk Vand- og Spildevandsforening
(DANVA)

Susan Münster
Direktør

Danske Vandværker